

SÁZAVA IV

Pardubice

sobota 5. října 2013

Odjezd: v 8:00 hod. (rychlík Matalík) z hlavního nádraží ČD Pardubice do Ratají nad Sázavou (z Kolína odjezd 8:51, příjezd do Ratají n/S 9:56, II. skupina případně popojde 200 m a z Ratají n/S zast. popojde ještě v 10:22 do Českého Šternberka zast., příjezd 10:33)

Sraz: v 7:40 v nádražní hale pod odjezdovou tabulí (dohodneme se na koupi společné skupinové jízdenky)

Odjezd zpět: v 18:09 (resp. 16:07) ze železniční stanice Leděčko směrem na Kolín s přestupem v Kolíně (19:35, resp. 17:35) na nejbližší rychlík (opět Matalík, resp. Bečva) do Pardubic (příjezd 20:00, resp. 18:00)

Trasa: I. skupina vystoupí na železniční stanici v Ratajích n/S [1]. Vyjde před nádraží a napojí se na Č, po níž půjde doleva, přejde trať a kolem železniční zastávky Rataje n/S zastávka (odpojí se II. skupina) pokračuje po Č, vystoupá do svahu, asi 200 m sleduje silnici a poté po úbočí kopce Iván dojde do Malovid (2 km). Zde opět překříží silnici a v přímém směru pokračuje stále po Č, sejde dolů, protne údolíčko potoka a podél Sázavy proti jejímu proudu přes přírodní památku Na Stříbrné [2] a kolem železniční stanice Český Šternberk dojde k silnici, po níž jde zprvu v přímém směru a později se stočí doprava, překříží trať a po mostě přejde Sázavu (+3 km, celkem 5 km). Zde v Českém Šternberku [3] se občerství, případně naobědvá, a poté po Č vystoupí na hrad (cca 500 m). Absolvuje prohlídku hradu, případně vystoupá na jižní předsunutou baštu (zvanou též hladomorna, ale sloužila jako součást opevnění), a poté se stejnou cestou po Č vrátí do centra obce. Zde bude opět možnost dle potřeby se občerstvit. Poté pokračuje doleva po Z po levém břehu Sázavy po jejím proudu a podél chat do chatové osady Poříčko (+4 km, celkem 10 km). Odtud půjde ještě kus podél Sázavy, později ji opustí, vystoupá do levého údolního svahu a přes kopec sejde k železniční stanici Leděčko (+3 km, celkem 13 km). Zde bude ještě možnost se občerstvit.

II. skupina vystoupí nejprve na železniční stanici v Ratajích n/S [1]. Spolu se skupinou I. popojde 200 m a z Ratají n/S zast. popojde ještě v 10:22 do Českého Šternberka zast., příjezd 10:33 (Pozor: zastávka na znamení!). Dále i s občerstvením a prohlídkou hradu [3] a předsunuté bašty stejně jako skupina I. (celkem 8 km).

Převýšení: trasa vede převážně v okolí řeky s občasnými výstupy do okolních údolních svahů

V případě nepříznivého počasí bude program přiměřeně upraven.

Možnosti občerstvení: Český Šternberk, Leděčko, jinde nejisté

Mapa: zelená edice (1:50 000) KČT č. 40 Benešovsko a dolní Posázaví (6. vydání 2011)

Jízdné: záleží na počtu zájemců o společnou skupinovou jízdenku a délce pěší trasy. Celkové jízdné za obě cesty pro jednu osobu by nemělo přesáhnout 180 Kč.

Vstupné do hradu: dospělí 125 Kč, zlevněné (důchodci, studenti) 85 Kč,
předsunutá bašta 10 Kč

Přihlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail do zaměstnání:

ehrenbergerova@szs.pardubice.cz, telefon do práce 466 050 217, mobil 739 569 070.

Trasu připravil, výlet vede a příjemné zážitky přeje všem: David Šebesta
(mobil 776 823 797 Vodafone)

Již v sobotu 12. října 2013 máme další akci, které se mohou opět zúčastnit všichni přátelé pěší turistiky. Autobusový zájezd s názvem **ČESKOLIPSKO** připravil a vede Petr Dračinský.

Turisticko-vlastivědný text.

[1] Rataje nad Sázavou – známé letovisko. Původně trhová ves známá od roku 1156 (uváděny jako místo hrazené a trhové). Přesné datum vzniku není známo, pravděpodobně to bylo kolem roku 946. Před rokem 1338 byla ves přebudována na opevněné městečko se 2 hrady. Dolní (jižní) zvaný Pirkštejn založil na ostrohu nad Živným potokem patrně v 1. polovině 14. století Jindřich z Lipé. V roce 1420 získává Rataje Hynek Ptáček z Lipé a Pirkštejna, nejvyšší hofmistr a mincmistr Království českého, správce měst královských, včetně Kutné Hory. Byl to významný politik doby husitské a rovněž poručník mladého Jiřího z Kunštátu, budoucího krále Jiřího z Poděbrad. Jedná se o nejvýznamnějšího držitele Ratají, který je pochován v rodinné hrobce ratajského kostela. Za selského povstání v roce 1627 byl hrad těžce poškozen. Pustý hrad nechal O. Kinský upravit na faru a zvonici. Horní (přední) hrad chránil přístup od východu a zachovaly se z něj pouze gotické sklepy. Postaven byl v polovině 10. století částečně jako zděný, částečně jako dřevěný. V 16. století byla zahájena jeho přestavba na renesanční zámek. Rataje prošly držením mnoha šlechtických rodů. V roce 1656 Vilém František z Talmberka zahájil přestavbu současného zámku na trojkřídlý raně barokní objekt. Úpravy dokončil jeho syn František Maxmilián Leopold v roce 1672. V letech 1772-1919 jsou Rataje v držení rodu Lichtenštejnů. V roce 1933 zámek koupila obec, dnes zde sídlí obecní úřad, knihovna, pošta a muzeum. Ve sklepení zámku sídlí hasičská zbrojnice. V obci se dále nachází raně barokní kostel sv. Matouše z let 1675-91 s bohatě členěným západním průčelím. Při silnici stojí barokní kaple sv. Antonína z konce 18. století.

[2] Na Stříbrné – přírodní památka (rozloha 4,11 ha, vyhlášena v roce 1972), jedna z nejbohatších lokalit lýkovce jedovatého v Posázaví.

[3] Český Šternberk – hrad byl založen před rokem 1241 Zdeslavem z rodu Divišova, který jej pojmenoval podle svého erbovního znamení, zlaté hvězdy (Sternberg). Jeho potomci se pak začali psát podle tohoto sídla. V roce 1467 byl hrad oblehnut a pak i dobyt vojsky Jiřího z Poděbrad. Rodu Šternberků byl ale po čase vrácen. Stavba doznala podstatných změn při pozdně gotických úpravách a koncem 17. století, kdy hrad prošel značnou barokní přestavbou. V roce 1753 je uváděna nová zámecká budova na předhradí. Poslední výrazná přestavba proběhla v 90. letech 18. století, do dnešní podoby byl hrad upraven menšími zásahy v 19. a na počátku 20. století. V roce 1949 byl Šternberkům hrad zabaven, počátkem 90. let v restituci vrácen. V hradních místnostech se nacházejí rozsáhlé sbírky mědirytin z doby třicetileté války, knihovna, sbírka chladných i střelných zbraní, loveckých trofejí a porcelánu. Jedna z místností je věnována Kašparu Šternberkovi (1761-1838), známému paleontologovi a zakladateli Národního muzea. Dnes je hrad také obýván současným majitelem Zdenkem Sternbergem.

